

LANDSSAMTÖK LÍFEYRISSJÓÐA

Nefndasvið Alþingis
Velferðarnefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 14. september 2016

Efni: Umsögn Landssamtaka Lífeyrissjóða um frumvarp til laga um breytingu á lögum um almannatryggingar o.f., 857. mál.

Með tölvupósti frá nefndasviði Alþingis, þann 8. september s.l., var Landssamtökum lífeyrissjóða (LL) sent til umsagnar 857. mál, frumvarp til laga um breytingu á lögum um almannatryggingar, lögum um félagslega aðstoð og lögum um málefni aldraðra, með síðari breytingu (einföldun bótakerfis, breyttur lífeyristökualdur o.fl.).

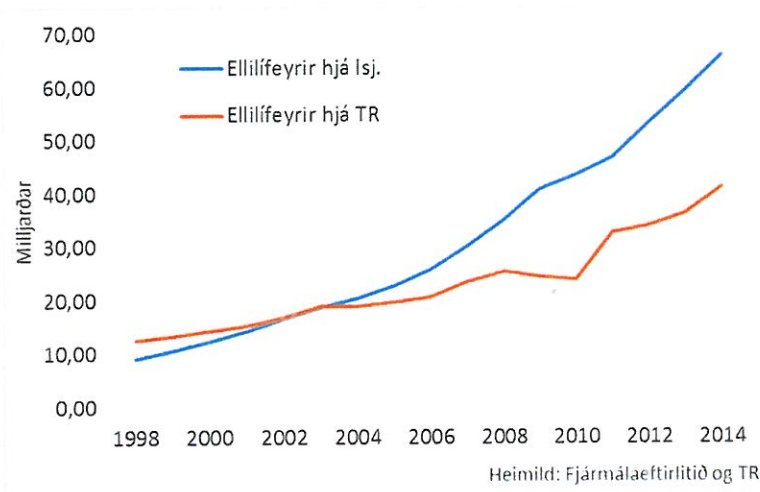
Heilt á litið er þetta frumvarp til mikilla bóta á núverandi almannatryggingakerfi og má þar einkum nefna aukinn sveigjanleika í lífeyristöku og einföldun á regluverki almannatrygginga. Jafnframt er með frumvarpinu brugðist við þeim áskorunum sem við stöndum frammi fyrir vegna hækkaðs hlutfalls eldri borgara og almennrar hækkunar á lífaldri.

Lífeyrissjóðir voru upphaflega stofnaðir sem önnur stoð lífeyrisréttinda, þ.e. á eftir fyrstu stoðinni sem var almannatryggingakerfið. Með frumvarpi þessu er grunnlífeyrir almannatrygginga aflagður og tekjutengingar miklar sem leiða til þess að almannatryggingar verða einkum fyrir þá sem eiga engin eða lítil réttindi í lífeyrissjóðum.

Núverandi almannatryggingakerfi hefur fengið mikla gagnrýni vegna tekjutenginga á greiðslum. Gengið hefur verið það langt í skerðingum að þær hafa náð því að vera „króna á móti krónu“. Aðilar sem hafa átt lítil réttindi í samtryggingarlífeyrissjóðum hafa af þessum sökum ekki séð ávinning af því að fá greitt frá lífeyrissjóðum. Rætt hefur verið um að ríkissjóður sé hér lífeyrisþeginn. Þegar almenna lífeyrissjóðakerfið var upphaflega stofnað af aðilum vinnumarkaðarins var því ætlað að vera viðbót á greiðslur almannatrygginga. Þróunin hefur hins vegar verið sú vegna tekjutenginga almannatrygginga að fjöldi lífeyrisþega ber lítið úr bitum og sér ekki ávinning af því að hafa lagt fyrir með greiðslum í lífeyrissjóð.

Með frumvarpinu er lagt til eitt hlutfall skerðingar vegna tekna. Það er skref í rétta átt en 45% skerðing er þó verulega há þegar litið er til nettó greiðslna eftir skattlagningu. Þetta há skerðingarhlutföll vegna lífeyrisgreiðslna og annarra tekna kunna að vera varasöm út frá stjórnskipunarvernd eignarréttinda og aflahæfis einstaklinga.

Ellilífeyrisgreiðslur frá lífeyrissjóðum hafa hækkað mikið á síðustu árum og að óbreyttu munu þær halda áfram að hækka. Stjórnvöld hafa því miður nýtt sér þessa þróun til hlutfallslegrar lækkunar á greiðslum. Á árinu 2014 greiddu lífeyrissjóðir u.þ.b. 76 milljarða í ellilífeyri en Tryggingastofnun ríkisins um 41 milljarð. Þessa þróun má glöggt sjá á eftirfarandi mynd:

LL vilja benda á þessa sterku stöðu lífeyrissjóðanna í greiðslu ellilífeyris sem ber almennan tekjuskatt í ríkissjóð. Stjórnvöld ættu að nýta þessa stöðu til að draga enn frekar úr tekjutengingum almannatrygginga og þar með ýta undir hvata til vinnu og sparnaðar.

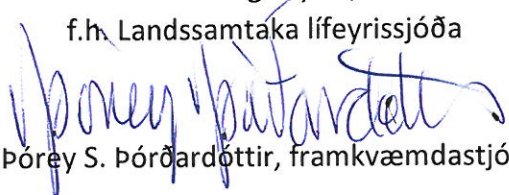
Í d. lið 12. gr. frumvarpsins er lagt til að ríki, sveitarfélög, samtök aðila vinnumarkaðarins og helstu hagsmunasamtök fólks með skerta starfsgetu standi sameiginlega að sérstöku samstarfsverkefni um starfsendurhæfingu, starfsgetumat og stuðning við atvinnuleit ásamt samspili þessara þátta við örorkulífeyri. **LL telja eðlilegt að samtökin eigi fulltrúa í þessari vinnu** þar sem hluti af lífeyrissjóðakerfinu er utan við svið kjarasamninga en starfsendurhæfingarsjóðir eru fjármagnaðir að hluta til með greiddum iðgjöldum.

Eins og fyrr greinir felur frumvarpið í sér nokkrar bætur á núverandi almannatryggingakerfi en LL leggja þó áherslu á að **tekjutengingar þess ganga of langt**. Því leggja LL til að skerðingarhlutfall vegna tekna verði lækkað eða sett fram áætlun um lækkun þess á komandi árum.

LL vilja vekja athygli á því að samhliða þessum breytingum á almannatryggingum um sveigjanleika í lífeyristöku og hækkun almenns lífeyristökualdurs þarf að huga að breytingum á lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og eftir atvikum breytingu á lögum um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins nr. 1/1997 og lögum um Söfnunarsjóð lífeyrisréttinda nr. 155/1998.

Að lokum vilja LL þakka fyrir að fá frumvarpið til umsagnar og vonast til að það verði að lögum.

Virðingarfyllt,
f.h. Landssamtaka lífeyrissjóða

Þórey S. Þórðardóttir, framkvæmdastjóri